

"Over vijftig jaar spreken inwoners in heel Europa Esperanto"

Door: Marten Blanckesteijn/Geert Jan Hahn

Gepubliceerd: gisteren 23:24

Update: vandaag 08:52

Vadertje Drees, Josip Tito, Fidel Castro: allemaal spraken ze de kunstmatige taal Esperanto <<http://nl.wikipedia.org/wiki/Esperanto>>, maar tot een wereldwijde doorbraak kwam het niet. Nog niet. De eenvoud "Esperanto leer je vijf keer zo snel als Engels".

Met weemoed denkt Kees Ruig terug aan de jaren zeventig. De tijd waarin iedereen in Nederland wist wat Esperanto was, waarin sommige radio-uitzendingen in het Esperanto werden uitgezonden, en waarin Van Kooten en De Bie een Teleac-cursus Esperanto gaven op de nationale televisie. Esperanto was hot. "Zelfs koningin Beatrix heeft er nog les in gehad, op haar middelbare school."

Maar die tijden zijn voorbij, weet de 72-jarige Ruig. De Nederlandse vertegenwoordiger van de Wereld Esperanto Vereniging ziet zijn organisatie in hoog tempo vergrijzen. "Er is haast geen Nederlander meer die weet wat Esperanto is." En dat terwijl de taal volgens diezelfde Ruig "over vijftig jaar de internationale voertaal van Europa is".

Versnelde cursus

Daarom nu even een versnelde cursus. In 1887 bedacht de Pool Ludovich Zamenhof een taal die ervoor moest zorgen dat de Polen, Russen, Duitsers en Joden in zijn woonplaats - die allemaal alleen hun eigen taal spraken - eindelijk een keer met elkaar zouden kunnen praten. De taal was zo logisch mogelijk opgebouwd: vaste woord-volgordes, vaste uitgangen, geen uitzonderingen.

"Je leert het vijf keer zo snel als Engels", zegt Ruig. "Een gemiddelde leerling heeft het in drie maanden onder de knie. Het is eenvoudig, maar er is ook vrijheid om met de taal te spelen. Als je achthonderd woorden leert, kun je er tweeduizend maken."

Ondanks die eenvoud heeft Esperanto nooit echt door kunnen breken. "Na de oorlog was de Esperanto-beweging een hype. Maar de mensen gaan dood. En het jonge bloed leert de taal nu op internet zonder lid te worden."

Taal machtig zijn

Hoeveel mensen de taal inmiddels machtig zijn, is onduidelijk, maar schattingen variëren van 1,6 tot 6 miljoen. De vraag is: waarom zou je Esperanto leren als iedereen al Engels spreekt? "Je zult een vreemde taal nooit zo goed spreken als je eigen taal. Dus een Engelsman of Amerikaan is altijd in het voordeel. Het Esperanto is neutraal."

Als het aan Ruig ligt, wordt Esperanto de brugtaal. "Balkenende blijft Nederlands spreken, Sarkozy Frans, en met elkaar praten ze Esperanto. Ik denk dat veel landen op een gegeven moment niet accepteren dat er steeds Engels gesproken moet worden. Vooral Fransen en Duitsers niet, die vinden hun eigen taal geweldig en gruwen ervan dat ze overal Engels moeten praten." Nog een jaar of vijftig wachten, en dan moet het zo ver zijn. Twee lobbyisten zijn al jaren fulltime bezig met het bewerken van Europese politici in Brussel. "De Europese Unie is een talenchaos. Het zal niet van de ene op de andere dag gaan, maar daar moet je wat aan doen."

Ministerie van Onderwijs

In Nederland moet het vooral komen van het ministerie van Onderwijs. Zoals koningin Beatrix tientallen jaren geleden al het moois van het Esperanto kreeg onderwezen, zo ziet Ruig ook nu een rol voor de middelbare scholen. Niet alleen vanwege het Esperanto, maar ook omdat het taalgevoel van leerlingen hierdoor sterk verbetert, zo blijkt uit veelvuldig herhaalde onderzoeken. Ruig: "Op een middelbare school kreeg klas 1A alleen Esperanto en 1B alleen Frans. Een jaar later begon klas A met Frans, en ging B door met die taal. Nog een jaar later bleek dat kinderen die een jaar Esperanto en een jaar Frans hadden veel verder waren met Frans dan de leerlingen die twee jaar Frans hadden gehad. Door Esperanto leer je het systeem zo goed dat andere talen veel makkelijker worden."

Voordeel na voordeel somt hij op, maar feit blijft dat Esperanto na 120 jaar nog steeds een taal in de marge is. Ruig ziet dat anders. "Je kunt ook zeggen: hoe komt het dat Esperanto na 120 jaar nog steeds bestaat?"

Zelf maakt hij een eventuele opkomst van de taal hoogstwaarschijnlijk niet meer mee. "Maar ik heb ook nooit gezegd dat ik Esperanto leerde omdat iedereen straks Esperanto zou gaan spreken. Nee, ik spreek het om de taal te laten overleven. Zodat het Esperanto straks, als de mensen er toe bereid zijn, nog bestaat. Zodat het tegen die tijd voor het grijpen ligt."

Telg uit een schippersfamilie

Kees Ruig, telg uit een schippersfamilie, begon zijn carrière na het behalen van zijn gymnasium als stuurman. Toen het gebrek aan een sociaal leven hem op begon te breken, stapte hij over naar Stork. Voor dat bedrijf richtte hij als exportmanager een farmaceutische poot op en brak hij de Aziatische markt open. Later werkte hij onder andere bij de exportbevorderingsdienst van het ministerie van Economische Zaken en als senior consultant internationale zaken bij de Kamer van Koophandel.

Lees ook: Van Amsterdam naar Utrecht

<<http://www.depers.nl/binnenland/78144/Van-Amsterdam-naar-Utrecht.html>>

âEUR~Over vijftig jaar spreken inwoners in heel Europa EsperantoâEUR^(TM)
Kees Ruig (rechts) en verslaggever Marten Blanckesteijn op Utrecht CS.